

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi ve Showa Üniversitesi Fujigaoka Hastanesi'nde Yapılan Rutin Üst Gastrointestinal Sistem Endoskopi Bulgularının Karşılaştırılması

Dr. Hale AKBAYLAR, Dr. İlkey ŞİMŞEK, Dr. Sadun KOŞAY, Dr. Ömür GÖNEN,
Dr. Nusret ZİLELİ, Dr. Özcan ÖZKUMOVA, Dr. Gürkan KUBİLAY,
Dr. Rikiya FUJİTA, Dr. Hiroshi TAKAHASHİ, Dr. Elena CALLAGHAN,
Dr. Morihito SEKİ, Dr. Kenzo KOSEN, Dr. Satoski SUZUKİ, Dr. Keichi SUGİYAMA

Özet: Ekim 1986-Şubat 1991 tarihleri arasında Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi (DEÜTFH)'de üst gastrointestinal sistem endoskopisi uygulanan 1986 hastanın (1092 erkek, 894 kadın) bulguları, Ocak 1989 - Ocak 1990 tarihleri arasında Showa Üniversitesi Fujigaoka Hastanesi'nde uygulanan 4964 hastanın (2688 erkek, 2276 kadın) endoskopi bulgularıyla karşılaştırıldı.

DEÜTFH ve Fujigaoka grubunda sırasıyla en sık mide (%43,75 ve %77,55), duodenum (%39,98 vs %14,03), özofagus (%16,27 vs %8,42) patolojileri izlendi. En sık izlenen patoloji ise DEÜTFH grubunda duodenum ülseri, Fujigaoka grubunda ise gastritlerdi. Mide ülserlerinin en sık lokalizasyonu DEÜTFH grubunda %62,7 oranında antrum iken, Fujigaoka grubunda %58,6 oranında korpusu.

Fujigaoka grubunda 213 mide kanserinin 159'u (%74,65) erken mide kanseri iken, DEÜTFH grubunda ise 59 olgunun yalnızca 1'i (%1,69) erken mide kanseriydi.

Anahtar kelimeler: Üst gastrointestinal sistem endoskopisi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fak. İç Hastalıkları Kl. İzmir.
Showa Üniversitesi, Fujigaoka Hastanesi, Gastroenteroloji
Bölümü, Yokohama.

Bu çalışma 5-10 Kasım 1991'de Nevşehir'de yapılan IX. Ulusal Gastroenteroloji Kongresinde sunulmuştur.

Summary: THE COMPARISON OF THE ROUTINE UPPER GASTROINTESTINAL ENDOSCOPIC FINDINGS OF DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTY MEDICAL FACULTY HOSPITAL (DEÜMFH) AND FUJIGAOKA HOSPITAL OF SHOWA UNIVERSITY

The routine upper gastrointestinal system endoscopic findings of 1986 patients (1092 male, 894 female) examined in DEÜMFH during the interval October 1986-February 1991 and 4964 patients (2688 male, 2276 female) examined in Fujigaoka Hospital of Showa University during the interval of January 1989-January 1990 were evaluated retrospectively. The most commonly observed pathologies were gastric (73,75% vs 77,55%), duodenal (39,98% vs 14,03%) and esophageal (16,27% vs 8,42%) in both DEÜMFH and Fujigaoka groups respectively. Duodenal ulcer in DEÜMFH group and gastritis in Fujigaoka group were the most common pathologies. The most common site of gastric ulcers was antrum (62,7%) in DEÜMFH group while corpus (58,6%) was in Fujigaoka group. 159 of 213 gastric cancers (74,69) were early cases in Fujigaoka group while only one case of total 59 gastric cancers (1,69%) were early in DEÜMFH group.

Key words: Upper gastrointestinal system endoscopy.

Endoskopi üst sindirim sistemi hastalıklarının tanısında tüm dünyada rutin olarak uygulanmaktadır. Endoskopi bulguları uygulandığı bölgeye göre farklılık gösterebilir. Bu çalışmada iki farklı ülke üniversite hastanelerinde yapılan rutin üst gastrointestinal sistem endoskopi bul-

Tablo 1: Fujigaoka ve DEÜTFH grubunda en sık izlenen patoloji oranları.

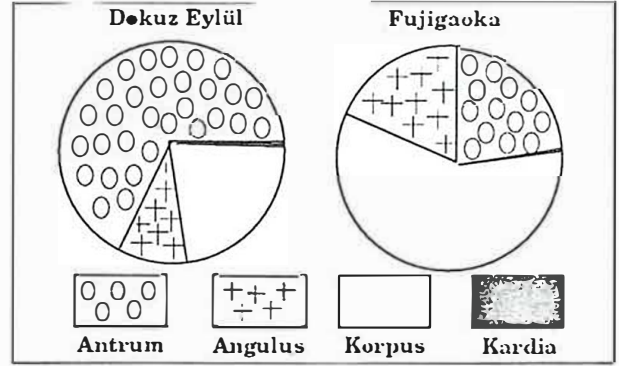
	Fujigaoka grubu n= 4964	DEÜTFH grubu n= 1986
Özofajit	% 1,89	% 5,64
Özofagus varisi	% 4,39	% 1,61
Özofagus kanseri	% 0,85	% 0,30
Hiatus hernisi	% 2,14	% 6,24
Gastrit	% 55,14	% 19,49
Mide ülseri	% 18,55	% 9,42
Mide kanseri	% 4,29	% 2,92
Mide polibi	% 7,07	% 1,41
İntestinal metaplazi	% 0,73	% 0,60
Duodenum ülseri	% 13,56	% 26,33
Duodenit	% 1,97	% 7,70

gularını değerlendirilerek, saptanan patolojik lezyonların bölgelere has olabilecek özellikleri araştırılmıştır.

MATERYAL ve METOD

Bu çalışmada DEÜTFH İç Hastalıkları Kliniği ile Showa Üniversitesi Fujigaoka Hastanesi Gastroenteroloji Kliniği'nde ayaktan veya yatan hastalara yapılan rutin üst gastrointestinal sistem endoskopi bulguları retrospektif olarak incelendi. Bu incelemede DEÜTFH grubunda Ekim 1986 ile Şubat 1991 tarihleri arasında 1092'i erkek, 894'ü kadın toplam 1986 hastanın bulguları değerlendirildi. Ayrıca Fujigaoka grubunda da Ocak 1989-Ocak 1990 tarihleri arasında 2688'i erkek, 2276'si kadın toplam 4964 hastaya uygulanan endoskopi bulguları saptandı. Her iki grupta normal bulgular ile en sık izlenen özofagus, mide, duodenum patolojileri belirlendi. Bu patolojilerin izlendiği gruplarda cins ayırımı yapıldı, ortalama yaş değerleri bulundu. Ayrıca her iki grubun mide ülserli olgularında ülser lokalizasyonu, mide ülseri/mide kanseri oranı ve mide kanserli olgularda erken mide kanseri görülme oranı belirlendi.

DEÜTFH grubunda endoskopik incelemelerde Olympus GIF XP10 model ve Storz marka fiberoendoskoplar kullanıldı. Fujigaoka grubunda Olympus EVIS GIF Type 200 gastrointestinal videoendoskoplarla incelemeler yapıldı. Her iki grupta da tetkik öncesi eşdeğer antispazmodik, sedatif ve lokal anestetikler kullanıldı. Fujigaoka grubunda ayrıca rutin olarak lugol, indigo carmin, metilen mavisi ve kongo kırmızısı boyaların

Şekil 1: Mide Ülser lokalizasyonları

larının kullanıldığı endoskopik boyama yöntemleride uygulandı.

SONUÇLAR

DEÜTFH grubunda 1986, Fujigaoka grubunda 4964 hastanın rutin üst gastrointestinal sistem endoskopileri değerlendirildi. DEÜTFH grubunun %73,88'inde bir veya daha fazla patoloji saptandı. Bunlarında %43,75'inde gastrik, %39,98'inde duodenal, %16,27'sinde ise özofegeal patolojiler izlendi. Fujigaoka grubunda ise olguların %99,86'sında bir veya daha fazla patoloji saptanıp, bunlarında %77,55'ini gastrik, %14,03'ünü duodenal, %8,42'sini özofegeal patolojiler oluşturdu.

Özofagus, mide ve duodenumda sırasıyla özofajit, özofagus varisi, hiatus hernisi, özofagus kanseri, gastrit, mide ülseri, mide kanseri, mide polibi, intestinal metaplazi, duodenum ülseri ve duodenit en sık olarak izlendi (Tablo 1). Fujigaoka grubunda %55,14 oranında izlenen gastritler ile DEÜTFH grubunda %26,33 oranında izlenen duodenum ülseri en sık patolojilerdi.

Tablo 2'de DEÜTFH ve Fujigaoka gruplarında izlenen mide patolojilerinin sayısı, cins ayırımı ve ortalama yaş değerleri görülmektedir. Mide ülser ve kanseri her iki grupta erkeklerde, mide polibi ve gastritler ise kadınlarda daha sıklıkla Fujigaoka grubunda mide ülseri/mide kanseri oranı 4,32 iken, DEÜTFH grubunda bu oran 3,22'dir.

Şekil 1'de mide ülser lokalizasyonları görülmektedir. Fujigaoka grubunda mide ülseri en sık

Tablo II: Fujigaoka ve DEÜTFH gruplarında mide patolojileri.

	Fujigaoka grubu n= 4964	DEÜTFH grubu n= 1986
Gastrit	2688 (1176 E, 1512 K) Ort. yaş: 49,22	359 (177 E, 182 K) Ort. yaş: 53,61
Mide ülseri	921 5619 E, 302 K) Ort. yaş: 56,73	187 (110 E, 77 K) Ort. yaş: 56,42
Mide kanseri	*213 (140 E, 73 K) Ort. yaş: 59,85	**59 (42 E, 17 K) Ort. yaş: 56,88
Mide polibi	351 (145 E, 206 K) Ort. yaş: 55,96	28(8 E, 20 K) Ort. yaş: 51,52

*213 olgudan 159'u

** 59 olgudan 1'i erken mide kanseridir.

%58,60 oranında korpus, DEÜTFH grubunda ise %62,70 oranında antrumda lokalizeydi. Fujigaoka grubunda korpusu, angulus (%22,80), antrum (%17,48) ve kardial (%1,12) izlenmekteydi. DEÜTFH grubunda ise antrum lokalizasyonunu %24,86 ile korpus, %11,89 oran ile angulus, %0,55 oran ile kardial izlenmekteydi. Tablo 3'te duodenum ülseri ve duodenit olgularının sayısı, cins ayrımı ve ortalama yaş değerleri izlenmektedir. Her iki grupta da duodenum ülseri ve duodenit erkeklerde daha sıklıkla.

Her iki grupta endoskopi ve premedikasyona bağlı komplikasyon izlenmedi.

TARTIŞMA

Türkiye ve Japonya iklim, toplumsal yapı, ırk, ekonomi, kültür ve beslenme alışkanlıkları değişiklikler gösteren iki ülkedir. Mide kanserleri başta olmak üzere mide patolojilerinin dünyada en yaygın olduğu ülke Japonya'dır (1,2). Bunu Şili takip etmektedir. Ülkemizde fazla sayıda olguyu kapsayan sınırlı endoskopi raporu yayınlanmıştır (3,4,5). Ancak Japonya gibi değişik bir ülkeyi içeren ve karşılaştıran çalışmalar henüz yapılmamıştır. Bizde bu çalışmada DEÜTFH'de ve Showa Üniversitesi Fujigaoka Hastanesi'nde yapılan rutin üst gastrointestinal sistem endoskopi bulgularını değerlendirdik. DEÜTFH grubunda yapılan endoskopilerin %26,12'sinde normal bulgular saptanmasına karşılık, Fujigaoka grubundaki oran, Diyarbakır Dicle Üniversitesi (%37,6), Hacettepe Üniversitesi (%34), Sudan (%40) gruplarına göre düşük (5,6,7), Kuveyt

Tablo III: Fujigaoka ve DEÜTFH gruplarında duodenum patolojileri.

	Fujigaoka grubu n= 4964	DEÜTFH grubu n= 1986
Duodenum ülseri	673 (450 E, 223 K) Ort. yaş: 48,19	523 (344 E, 179 K) Ort. yaş: 45,99
Duodenit	98 (69 E, 29 K) Ort. yaş:45,13	153 (109 E, 44K) Ort. yaş: 45,06

(%20) ve Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi (TYİH) (%25,6) gruplarına göre yüksektir (8,3). Fujigaoka grubunda oranın böyle düşük olmasının nedeni, Fujigaoka Hastanesi'nin Japonya'da endoskopide bir referans hastanesi olması olabilir. Ayrıca Japonya'da rutin olarak uygulanan kromoskopi (endoskopik boyama) yöntemi patolojik olgu sayısını arttırabilir.

DEÜTFH grubunda %43,75 gastrik patoloji, %39,98 duodenal patoloji, %16,27 özofageal patoloji izlendi. Fujigaoka grubunda ise bu oranlar sırasıyla %77,55, %14,03 ve %8,42'di. Bu oranlar Hacettepe Üniversitesi'nin 5000 olguluk serisinde %20,%30,%15 (6), Dicle Üniversitesi'nin 3858 olguluk serisinde %21,9, %30, %10,3 (5), TYİH'nin 10282 olguluk serisinde %39,1, %49,7 %10,2 (3), Sudan'ın 2500 olguluk serisinde %10, %19, %24 (7), Kuveyt'in 8680 olguluk serisinde ise %40, %60, %20 şeklindedir (8).

DokuzEylül grubunda en sık rastlanan patolojik lezyon duodenum ülseriydi. Bu bulgu batı ülkelerinden bildirilen serilerle uyumludur (8). TYİH'nin 2 yıllık üst gastrointestinal sistem endoskopi sonuçlarına göre, tüm patolojilerin %49,7'sini duodenal patoloji oluşturmakla beraber, %16 oranla 3. sırada en sık izlenen patolojidir (3). Ankara Üniversitesi'nde son 10 yılda yapılan 22796 üst gastrointestinal sistem endoskopisinin değerlendirilmesinde, duodenum ülseri insidansının artmakta olduğu görülmüştür (4). 1986-1991 tarihleri arasında Dicle Üniversitesi'nde yapılan 3858 üst gastrointestinal sistem endoskopisinde en sık patolojik lezyon %13,2 oranla duodenum ülseridir (5). Fujigaoka grubunda ise en sık izlenen patolojik lezyon %55,14 oranla gastritti. Kuveyt'te Al-Amiri Teaching Hospital Gastroenteroloji Bölümü'nde 6 yılda yapılan 8680 rutin üst gastrointestinal sis-

tem endoskopisinde %31 oranında kronik gastrit ve gastrik erozyon saptanmıştır. Asemptomatik rastgele seçilen Macar popülasyonunda bu oran %73, İtalyan popülasyonunda ise %48'dir (8).

İzlenen mide patolojilerinde dikkat çekici yönlerden biri, mide ülser lokalizasyonu açısından DEÜTFH ve Fujigaoka grupları arasındaki farklılıktır. DEÜTFH grubunda mide ülserlerinin %62,70'i antrumda lokalize iken, Fujigaoka grubunda ise %58,60'i korpusta lokalizedir. Mide ülserinin antrum lokalizasyonu, TYİH'nin sonucuyla (%74) uyumludur (3). Mide kanseri sıklığı Fujigaoka grubunda %4,29, DEÜTFH grubunda %2,92'dir. TYİH (%3), Hacettepe Üniversitesi (%4) grupları ile bu oranlar benzerdir (3,6). Mide ülseri/mide kanseri oranı Fujigaoka grubunda 4,32, DEÜTFH grubunda 3,22'dir. Bu oran Sudan için 2/3, Hacettepe Üniversitesi için 3/4, Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi için 2/1'dir (7,6,3). Mide patolojilerinde dikkat çekici yönlerden bir diğeri ise, Fujigaoka grubunda 213 mide kanserli olgunun 159'unu erken mide kanserli olgunun oluşturmasıdır. DEÜTFH grubunda ise 59 olgunun sadece 1 tanesi erken mide kanseri olgusudur. TYİH Gastroenteroloji Kliniği'nde 1988 yılında yapılan 5403 üst gastrointestinal

sistem endoskopik muayenesinde 165 mide kanseri saptanmıştır. Bunlardan sadece 6 hastanın görünümü erken mide kanseri olarak değerlendirilmiştir. Bu grupta erken mide kanserinin, toplam mide kanserleri içinde görülme sıklığı %3,7'dir. Japon literatüründe ise bu oran %15 ve üstünde bildirilmektedir (9). DEÜTFH grubunda endoskopi endikasyonunun geniş tutulmasına karşı erken mide kanseri oranının düşük olması, hastaların semptomatik olarak geç dönemde hekime başvurmaları ile ilgili olabilir. Fujigaoka grubunda ise oranın böylesine yüksek olması endoskopik boyama yöntemlerinin rutin olarak uygulanmasına bağlı olabilir.

Fujigaoka ve DEÜTFH gruplarında duodenum ülseri ve duodenit erkeklerde daha sıktır. Bu TYİH'nin endoskopik bulgularıyla uyumludur (3).

Sonuç olarak, endoskopi üst gastrointestinal sistem hastalıklarının tanısında kolaylıkla uygulanabilen, güvenilir, hızlı bir yöntemdir. Endoskopi bulguları uygulandığı bölgeye göre farklılıklar göstermektedir. Özellikle erken mide kanseri şüphesi taşıyan olgularda, endoskopik boyama yöntemlerinin kullanılmasının yararlı olacağı söylenebilir.

KAYNAKLAR

1. Kurtz RC, Sherlock P: Carcinoma of the stomach. In: Bockus HL, ed. Gastroenterology, Philadelphia WB Saunders Company, 1985: 1278.
2. Tanaka F, Yamaguchi K, Urano Y: Statistical analysis of the surgical materials of stomach cancer in Japan. Cancer 1987; 59: 1978-82.
3. Ateş KB, Boyacıoğlu AS, Caner ME ve ark.: Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi'nde son iki yılda yapılan 10282 üst gastrointestinal sistem endoskopisinin değerlendirilmesi. Gastroenterohepatoloji 1990; 1(2): 86-8.
4. Kesim E, Aktan B, Dökmeçi A ve ark.: On yıllık (1978-1987) 22796 endoskopik muayenede mide kanseri, mide ve duodenum ülseri görülme sıklığı. VIII. Ulusal Türk Gastroenteroloji Kongresi 24-28 Ekim 1989, Samsun, kongre kitabında.
5. Yenice N, Goral V, Toprak N ve ark.: Kliniğimizde son altı yılda yapılan üst gastrointestinal sistem endoskopi sonuçlarının değerlendirilmesi. IX. Ulusal Türk Gastroenteroloji Kongresi 5-10 Kasım 1991, Nevşehir, kongre kitabında.
6. Şimşek H, Telatar H, Karacadağ Ş, et al.: Upper gastrointestinal endoscopy in Turkey: A review of 5000 cases (letter) Gastrointest Endosc 1988; 34 (1): 68-9.
7. Fedail S, Homeida M, Araba B, et al.: Upper gastrointestinal fiberoptic endoscopy experience in the Sudan. Lancet 1983; 2: 897-9.
8. Nakib BA, Radhakrishnan S, Liddow HA, et al.: The role of gastrointestinal endoscopy in a developing country. Endoscopy 1986; 18: 37-9.
9. Şavkılıoğlu M, Atalay F, Elbir O ve ark.: Erken mide kanseri. Gastroenteroloji 1990;1:30-4.